

Dva notářské instrumenty z roku 1419 k dějinám řeholních kanovníků sv. Augustina v Kladsku. Pramenná edice

Pavel Krafl

*Univerzita Konstantína Filozofa, Filozofická fakulta
Kontaktní e-mail: paotk@proton.me*

Two Notarial Instruments from 1419 on the History of the Canons Regular of St. Augustine in Kladsko. Source Edition

Abstract:

During the 14th century, canon law gained considerable influence. All cases which related to clergy and Church property were dealt with solely by the ecclesiastical courts. During the preparatory phases of court proceedings, public notaries were very important. They were mainly involved in appointing legal representatives and producing verified copies of important documents. The objective of this article is to present two notarial instruments produced by public notaries: Materna, the son of Doctor Martin of Kladsko, and Nicolas, called Naso, the son of Henry of Chojnów. Both instruments were produced in 1419 and relate to the monastery of the Canons Regular of St. Augustine in Kladsko. The documents are kept in the Kladsko parish archive under numbers A 4 b and A 12 i. Attached is a critical edition of both notarial instruments. The first instrument incorporates documents of Wenceslas IV, King of Bohemia, Charles IV, King of Bohemia, and Arnošt of Pardubice, Archbishop of Prague, which show the ownership of properties in the Kladsko region and outside it. The second instrument records the appointment of legal representatives of the convent at the ecclesiastical courts. We do not have any direct evidence of the subject of the monastery's dispute, but one can assume that it related to long-term disputes with the holders of fiefs in the Kladsko region. These disagreements related to economic immunity (unauthorised attempts to collect royal taxes for the monastery's properties) and, to a lesser extent, other matters.

Keywords: public notary; notarial instrument; monastery; Canons Regular of St. Augustine; property law; Middle Ages; Bohemia; source edition

Klíčová slova: veřejný notář; notářský instrument; klášter; řeholní kanovníci sv. Augustina; majetkové právo; středověk; Čechy; pramenná edice

DOI: 10.14712/2464689X.2023.44

Během 14. století došlo k rozmachu kanonického práva. Všechny kauzy týkající se církevních osob a církevních majetků byly řešeny výlučně na půdě církevních soudů. V přípravných fázích soudních řízení byla velmi důležitá instituce veřejného notáře. Šlo zejména o jmenování právního zástupce a vyhotovení ověřených opisů důležitých listin. Cílem článku je představit dva notářské instrumenty vyhotovené veřejnými notáři Maternou, synem lékaře Martina z Kladska, a Mikulášem řečeným Naso, synem Jindřicha z Chojnowa, a to jako příklad práce veřejných notářů z prostředí středověkých Čech. Listiny jsou dochovány v kladském farním archivu, pod signaturami A 4 b, A 12 i. V příloze je podána kritická edice obou instrumentů. Diplomatický a paleografický popis obou instrumentů podal Petr Sedláček.¹ Oba popisované instrumenty se týkají kláštera řeholních kanovníků sv. Augustina v Kladsku. Klášter Panny Marie v Kladsku byl založen pražským arcibiskupem Arnoštem z Pardubic a jeho bratry Smilem a Vilémem z Pardubic roku 1350.²

Institut veřejných notářů se v Českém království rozšířil během 14. století. Na významu nabyl v souvislosti s recepcí kanonického práva a s rozvojem centrálních soudních úřadů při pražském arcibiskupství, konkrétně soudu oficiála a soudu generálního vikáře. Notáři byli jmenováni z papežské autority nebo z císařské autority, z titulu císařské autority veřejné notáře v Českém království jmenoval pražský arcibiskup. Veřejní notáři vyhotovovali specifické listiny označované jako notářské instrumenty, u kterých bylo použito jako pověřovací prostředek namísto pečeti graficky zpracované notářské znamení s rozsáhlým narativně pojatým podpisem veřejného notáře (v podobě samostatného odstavce umístěného napravo od notářského znamení). Podobně jako dnes vyhotovovali ověřené kopie listin (do svého notářského instrumentu transsumovali znění ověřované písemnosti) nebo do notářského instrumentu zdokumentovali proběhnutí právního aktu, k němuž byli přizváni, u nás téměř výlučně na poli kanonického práva. Na poli civilního práva se institut veřejných notářů v Českém království v lucemburském období neuplatnil, jeho rozšíření u nás souvisí právě s kanonickým právem.³

První z prezentovaných notářských instrumentů byl vyhotoven dne 29. září 1419 v Kladsku.⁴ Listina je „charta transversa“. Psací látkou je pergamen, jak bylo obvyklé a povinné. Na listině jsou ohyby po skládání. Text je psán bastardním písmem. Uvozen je výraznou zdobnou iniciálkou „I“ umístěnou vlevo podél deseti řádků textu. Sled listinných formulí odpovídá obvyklému uspořádání notářského instrumentu, začíná tedy invokací a pokračuje datovací formulí.⁵ Jak je zvykem v notářských instrumentech, je konkretizovaná i hodina, o které proběhlo příslušné jednání, z něhož písemnost vzešla. Jednalo se o devátou hodinu. Místem jednání byl klášter řeholních kanovníků, konkrétně zimní refektář. Osobně byli přítomni probošt kláštera Lukáš, převor Jindřich, prokurátor konventu Konrád a sakristián Jan.⁶ Předložili čtyři pergamenové listiny, jejichž ověřené kopie měli

¹ SEDLÁČEK, P. Příspěvek k notářským instrumentům veřejného notáře Materny. *Historica Olomucensia*, 2020, roč. 59, s. 75–88.

² KRAFL, P. *Quam ecclesiam in honore sancte Marie Virginis intitulari volumus. Study on the Klodzko Monastery of Canons Regular of St. Augustine in the Pre-Hussite Period*. Brno: Středoevropské centrum slovanských studií, 2018, s. 25, 27.

³ KRAFL, P. *Dějiny církevního práva v českých zemích ve středověku*. Košice: Viena, 2023, s. 129–131.

⁴ Farní archiv Kladsko, sign. A 4 b.

⁵ Srov. SEDLÁČEK, P. c. d., s. 79–81.

⁶ K personálnímu složení kladského konventu viz KRAFL, P. *Ecclesia in Glac frequencius a Christi fidelibus visitetur. Kapitoly z dějin kladské kanonie v době předhusitské*. Brno: Masarykova univerzita, 2015, s. 100–110, o jmenovaných řeholních kanovnících s. 101, 103, 104.

pozvaní dva veřejní notáři vyhotovit. Jednalo se o veřejného notáře Maternu, syna lékaře Martina z Kladska, který notářský instrument sepsal, předložené listiny transsumoval a připojil své notářské znamení a podpis (celý text je psán jeho rukou). Druhým veřejným notářem byl Mikuláš řečený Naso, syn Jindřicha z Chojnówa, který toliko připojil své notářské znamení a svůj notářský podpis (ten je psán jeho rukou). Notářská znamení a podpisy obou veřejných notářů jsou umístěna vedle sebe. Materna pocházel z pražské diecéze, do níž Kladsko náleželo, Mikuláš Naso pocházel z vratislavské diecéze, oba byli veřejnými notáři z autority císařské. Přítomni byli čtyři svědci, Jan Schewen, Pluh z Kladska a Ivo z Kladska, klerici pražské diecéze a údajní studenti Krakovské univerzity, a iluminátor Mikuláš, klerik vratislavské diecéze. Studium na Krakovské univerzitě lze prokázat jen u Jana Schewen, ztotožnit jej lze s Janem z Kladska, který byl roku 1419 zapsán do matriky Krakovské univerzity.⁷ Zbylí dva údajní studenti v této matrice nefigurují.⁸

První dvě ověřované listiny vydal dne 28. prosince 1408 český král Václav IV. Stalo se tak na žádost Augustina, probošta kladského kláštera řeholních kanovníků sv. Augustina, a konventu tohoto kláštera. V obou případech se jedná o konfirmaci. Jsou to prosté konfirmace, které neobsahují inzerované listiny coby doklady o potvrzovaných právních skutečnostech. První listinou si konvent nechal od krále nechal potvrdit vlastnictví statků, které konvent zakoupil v době předcházejícího probošta Petra od celé řady manů, měšťanů a též poddaných z teritoria kladského regionu.⁹ Jak z listiny vyplývá, koupě byly provedeny za souhlasu kladského hejtmana Jana, knížete v Opavě a Ratiboři. Druhá listina českého krále Václava IV. konventu potvrzuje vlastnictví dvorce s polnostmi a loukou, který za souhlasu jmenovaného kladského hejtmana zakoupil od Markéty Mekewiczen.¹⁰ Originály těchto dvou listin se nedochovaly, jejich znění je známo toliko z notářského instrumentu Materny z Kladska a Mikuláše Naso.

Jak bylo uvedeno, obě listiny byly vydány dne 28. prosince, hlásí se do roku 1409. Léta panování krále Václava IV. v českém království a v římské říši uvedená v datovací formulí¹¹ odpovídají období z let 1408–1409. Datovací formule vycházejí ze začátku roku na Boží hod vánoční, 25. prosince, listiny tedy náležejí do roku 1408. Volkmer a Hohaus

⁷ GAŚSIOROWSKI, A. – JUREK, T. – SKIERSKA, I. (eds.), GRZESIK, R. (coop.). *Metryka Uniwersytetu Krakowskiego z lat 1400–1508. Biblioteka Jagiellońska rkp. 258. Tom I.* Kraków: Societas Vistulana, 2004, s. 99, č. 19e/069.

⁸ Srov. rejstříkový svazek téže práce; GAŚSIOROWSKI, A. – JUREK, T. – SKIERSKA, I. (eds.), GRZESIK, R. (coop.). *Metryka Uniwersytetu Krakowskiego z lat 1400–1508. Biblioteka Jagiellońska rkp. 258. Tom II.* Kraków: Societas Vistulana, 2004.

⁹ „... mitnam von Niclasen Pradel, Conraden von Waldic und Niclasen seinem sune, Hannusen von Glawbicz, Conraden Waldicz, Hertiln von Rankaw, Paulen Steynwicz und Niclasen Heydenrich, burgern zu Glacz, und Niclasen Walther, in der czeyt als er richter zu Reychenaw gewesen ist, ...“ Farní archiv Kladsko, sign. A 4 b.

¹⁰ Farní archiv Kladsko, sign. A 4 b.

¹¹ „... Gegeben zu Glacz, noch Cristes geburt virczehenhundert iar und dornach in dem newenden iare, an der Kyndelein tage, unser reyche des Behemischen in dem sechsundvirczigisten und des Romischen in dem dreyunddreyssigisten iaren.“ (první listina); „... Gegeben zu Glacz nach Cristes geburt virczehenhundert iar und dornach in dem newnden iare, an der Kindelin tage, unser reyche des Behemischen in dem sechsundvirczigisten und des Romischen in dem dreyunddreissigsten iaren.“ (druhá listina). Farní archiv Kladsko, sign. A 4 b.

v edici *Geschichtsquellen der Grafschaft Glatz* obě listiny správně datovali do roku 1408,¹² podobně i Berthold Bretholz je ve svém katalogu listin Kladského farního archivu vročil do roku 1408.¹³ V RBMV IX. jsou nesprávně zařazeny do roku 1409.¹⁴ Přítomnost krále Václava IV. v městě Kladsku dne 28. prosince 1408 dokládá ještě jiná listina.¹⁵

Třetí ověřovanou listinu vydal český král Karel IV. dne 29. srpna 1350. Jedná se v ní o šoltýsech ve Štívnici (neboli Šalejově) a ve Starkově v kladském regionu, kteří dosud podléhali české královské komoře a byli královskými leníky. Český král Karel v listině tyto šoltýse předává klášteřu řeholních kanovníků sv. Augustina v Kladsku. Proboštovi a konventu jsou přímo podřízeni a jejich šoltýství jsou z moci královské inkorporována klášteřu.¹⁶ Čtvrtou transsumovanou listinu vydal pražský arcibiskup Arnošt z Pardubic v Praze dne 22. března 1352, a to za souhlasu pražské katedrální kapituly. Klášteřu řeholních kanovníků sv. Augustina v Kladsku daruje majetky, které pro klášteř odkoupil od Renče a Mikuláše z Glaubitz. Jedná se o majetky ve vsích Dolní Štívnice, Horní Štívnice, Starkov a Želazno a ves Kostomlaty pod Řípem.¹⁷

Druhý notářský instrument vznikl v Kladsku dne 13. prosince 1419.¹⁸ Listina je opět rozložena na výšku, psací látkou je pergamen, i zde jsou ohyby po skládání. Text je psán bastardou. Uvozen je iniciálkou „I“, která má ve srovnání s předchozím instrumentem odlišnou grafickou podobu, je umístěna podél prvních třiačtyřiceti řádků. Text začíná

¹² VOLKMER, F. – HOHAUS, W. (eds.). *Geschichtsquellen der Grafschaft Glatz. Bd. II. Urkunden und Regesten zur Geschichte der Grafschaft Glatz von 1401 bis 1500*. Glatz: J. Franke'schen Buchhandlung, 1888, s. 33.

¹³ BRETHER, B. (ed.). *Geschichtsquellen der Grafschaft Glatz. Bd. VI/3 Das Pfarreiarchiv in Glatz und das Koeglersche Urkunden- u. Aktenarchiv in der Pfarrei Ullersdorf*. Glatz: J. Franke'schen Buchhandlung, 1928, s. 32, č. 167; s. 27, č. 139, 140.

¹⁴ BLECHOVÁ, L. – SEDLÁČEK, P. – VEČEŘE, V. (eds.). *Regesta Bohemiae et Moraviae aetatis Venceslai IV. (1378 Dec. – 1419 Aug. 16.)*, Tom. IX. *Fontes Archivi publici Zámorsk et Archivi parochialis Glacensis*. Praeae: Institutum historicum Academiae Scientiarum Rei publicae Bohemicae, 2020, č. 91, s. 105; č. 92, s. 106 (dále RBMV).

¹⁵ MARKGRAF, H. – FRENZEL, O. (eds.). *Codex diplomaticus Silesiae. Bd. XI. Breslauer Stadtbuch enthaltend die Rathslinie von 1287 ab und Urkunden zur Verfassungsgeschichte der Stadt*. Breslau: Josef Max & Comp., 1882, č. 29, s. 165–166 (s nesprávně převedeným datem 27. prosince 1409). Se správným vřočením viz itinerář krále Václava IV., HLAVÁČEK, I. *Das Urkunden- und Kanzleiwesen des böhmischen und römischen Königs Wenzel (IV.) 1376–1419. Ein Beitrag zur spätmittelalterlichen Diplomatie*. Stuttgart: Anton Hiesmann, 1970, s. 429. – Listiny z 28. prosince 1408 transsumované do notářského instrumentu FAK, sign. A 4 b Hlaváček jako další doklady pobytu Václava IV. v Kladsku toho dne neeviduje (ani v dodatcích k itineráři; HLAVÁČEK, I. *K organizaci státního správního systému Václava IV. Dvě studie o jeho itineráři a radě*. Praha: Univerzita Karlova, 1991, s. 46).

¹⁶ „dictos scultetos ... preposito, canonicis et ecclesie anectimus, incorporamus et de regie potestatis plenitudine counimus.“ KRAFL, P. – BLECHOVÁ, L. (eds.), SEDLÁČEK, P. (coop.). *Diplomatarium monasterii Glacensis canonicorum regularium sancti Augustini ab anno 1350 usque ad annum 1381*. Brno: Středoevropské centrum slovanských studií, 2018, s. 44–46, č. 9. Srov. KRAFL, P. *Quam ecclesiam in honore sancte Marie Virginis intitulari volumus. Study on the Klodzko Monastery of Canons Regular of St. Augustine in the Pre-Hussite Period*, s. 34.

¹⁷ KRAFL, P. – BLECHOVÁ, L. (eds.), SEDLÁČEK, P. (coop.). *Diplomatarium monasterii Glacensis canonicorum regularium sancti Augustini ab anno 1350 usque ad annum 1381*, s. 82–86, č. 17. Srov. KRAFL, P. *Quam ecclesiam in honore sancte Marie Virginis intitulari volumus. Study on the Klodzko Monastery of Canons Regular of St. Augustine in the Pre-Hussite Period*, s. 29. – Ke zmiňovaným kladským vesnicím viz SEMOTANOVÁ, E. a kol. *Kladsko. Historickogeografický lexikon*. Praha – Klodzko – Wrocław: Historický ústav, 2015, s. 191, 198–199, 219.

¹⁸ Farní archiv Kladsko, sign. A 12 i.

invokací, po níž následuje datovací formule, opakuje se obvyklé uspořádání listinných formulí obvyklých u notářských instrumentů.¹⁹ Notářský instrument byl opět vyhotoven na půdě kláštera řeholních kanovníků sv. Augustina v Kladsku, a sice v zimním refektáři kláštera. Sepsal jej veřejný notář Materna, syn Martina lékaře z Kladska. Stalo se tak za přítomnosti probošta kláštera Lukáše, převora Jindřicha Grotkaw, provizora konventu Konráda, sakristiána Jana a ostatních členů konventu, jmenovitě Mikuláše, Erharda, Pavla, Zikmunda, Matouše, Jakuba, Jana a dalšího Jakuba, kteří byli kněží, a Jana a Matyáše, kteří byli jáhny.²⁰ Konvent na místě ustanovil své dva členy převora Jindřicha Grotkaw a provizora Konráda za prokurátory konventu, přičemž uvedení na místě své pověření akceptovali. Za prokurátory dále jmenovali Mikuláše Vogila, Blažeje z Frankenštejna a mistra Kristiána, advokáta vřatislavské konzistoře. Tito prokurátoři mohli konvent zastupovat ve sporech týkajících se jednotlivých osob kláštera a jeho majetků, které klášter povede s jakýmikoliv církevními nebo světskými osobami jakéhokoliv postavení před řádnými soudy nebo před papežskými delegovanými soudy (konzervátory práv). Instrument podává rozsáhlý výčet aktivit při soudním procesu, u kterých jsou jmenovaní prokurátoři oprávněni jednat ve jménu konventu. Jak je obvyklé, jedná se formulářový soupis. Svědky právního počínu byli Jan Molare, držitel oltářního benefícia v Hradci Králové, a Bartoloměj Schrom, klerik z vřatislavské diecéze.

Zbývá zamyslet se nad tím, co bylo příčinou vzniku obou notářských instrumentů. Lze s určitostí říci, že mezi oběma instrumenty je souvislost. Pokud konvent potřeboval ověřené opisy listin, pak je mohl využít právě při soudním řízení před církevním soudem. Jmenování většího počtu právních zástupců (prokurátorů) znamená přípravu na soudní proces nebo na více soudních procesů. Listiny zahrnuté do prvního instrumentu naznačují, že problémy pravděpodobně nastaly ohledně majetků kláštera v kladském regionu (a případně v jiných částech Čech), které získal koupí v předchozích dobách anebo darem od Arnošta z Pardubic a jeho sourozenců.

Již od založení kláštera se konvent potýkal s odporem šoltysů ve Štívnici (Šalejově) a ve Starkově proti vynětí z pravomoci královské komory a podřízení klášteru. Tato změna vzbudila odpor i v komunitě kladských manů, kteří za ně museli platit berni.²¹ Roku 1366 Karel IV. vydal několik písemností, kterými zakazoval výběr daní od kláštera.²² Opět byl problém řešen na přelomu 60. a 70. let 14. století, kdy notář královské komory Pavel z Jenštejna a posléze pražský arcibiskup Jan Očko z Vlašimi žádají kladského hejtmana Půtu II. z Častolovic, aby klášter ochránil před výběrem berně.²³ Roku 1415 se konvent střetl

¹⁹ Srov. SEDLÁČEK, P. c. d., s. 79–81.

²⁰ K jednotlivým osobám viz KRAFL, P. *Ecclesia in Glacze frequencius a Christi fidelibus visitetur. Kapitoly z dějin kladské kanonie v době předhusitské*, s. 101, 103–105, 107.

²¹ KRAFL, P. *Kladská kanonie a její fojství*. In: CHLÁDEK, O. – PETRÁČEK, T. – STACHUROVÁ KUCROVÁ, V. (eds.). *Jdi svou cestou a nech lidí mluvit. Variety sociálních a kulturních dějin. Profesoru Jaroslavu Čechurovi k 66. narozeninám. Opera Facultatis theologiae catholicae Universitatis Carolinae Pragensis, Historia et historia artium 32*. Praha: Univerzita Karlova, Katolická teologická fakulta, 2018, s. 65–67; KRAFL, P. *Quam ecclesiam in honore sancte Marie Virginis intitulari volumus. Study on the Klodzko Monastery of Canons Regular of St. Augustine in the Pre-Hussite Period*, s. 33–39.

²² KRAFL, P. – BLECHOVÁ, L. (eds.), SEDLÁČEK, P. (coop.). *Diplomatarium monasterii Glacensis canonicorum regularium sancti Augustini ab anno 1350 usque ad annum 1381*, č. 33, 35–39, 41, s. 118–119, 123–134.

²³ *Tamtéž*, č. 42, 43, s. 134–137.

s komunitou obce Štívnice (Šalejov) ohledně placení daně z lesa od jeho poddaných, spor řešil kladský hejtman.²⁴ Neoprávněné vyžadování daní od kláštera ze strany kladských manů bylo zjevně chronickým problémem. Opětovně se jím zabýval král Václav IV. V roce 1414 jim zakázal vybírat daně od kláštera.²⁵ Dne 19. ledna 1418 vydal král Václav IV. dvě listiny. V jedné listině král komunitě kladských leníků zakazuje jakýmkoliv způsobem zatěžovat majetky kláštera a jeho poddané vybíráním daní nebo dávek.²⁶ V druhé nařizuje zástavnímu držiteli Kladska Janovi, opavskému a ratibořskému vévodovi, aby klášter ochránil před těmito aktivitami kladských manů.²⁷ Dne 10. srpna 1422 opavský a ratibořský vévoda Jan dokládá novému kladskému hejtmanovi Půtovi III. z Častolovic, že kladský klášter řeholních kanovníků má na svých majetcích soudní pravomoc.²⁸

Konzervátoři práv na ochranu kláštera řeholních kanovníků sv. Augustina v Kladsku byli papežem jmenováni již roku 1396. Stali se jimi tehdy vratislavský, olomoucký a míšeňský biskup. Rok poté, v březnu 1397, vratislavský biskup pověřil aktivitami ve prospěch kláštera oficiála vratislavského biskupství. Aktivitu subkonzervátora lze doložit půl roku poté, Georgius Fulschussil, oficiál vratislavského biskupství a subkonzervátor kláštera, citoval jistého Jana Zyršaw.²⁹ V dubnu 1397 probíhala arbitráž ve sporu kláštera se skupinou manů ohledně práva prezentace ke kostelu ve Štívnici (Šalejově).³⁰

Závěr

Roku 1419 kulminoval vývoj církevně-reformního hnutí v Českém království. Od počátku roku prudce vzrůstala aktivita reformních kazatelů a jejich stoupenců z řad lidu, rostly proticírkevní náklady. Od jara do podzimu roku 1419 byly hlášány programové body, následně začleněné mezi čtyři pražské artikuly. Popíraly právní nárok kněží na pole, platy a pozemkové majetky, hlásaly chudou církev.³¹ Nemáme žádné doklady o konkrétních sporech konventu řeholních kanovníků sv. Augustina v Kladsku probíhajících roku 1419 nebo kolem tohoto roku. Pokud spory probíhaly, musely souviset s majetky, o nichž pojednávají transsumované listiny z prvního notářského instrumentu. Mohlo jít o přímé ohrožení majetku, narušení držby nebo o narušení hospodářské imunity.³²

²⁴ P. KRAFL, *Spor konventu řeholních kanovníků sv. Augustina v Kladsku s obcí Horní Šalejov o poplatek z lesa (1415). K listinám kladského farního archivu sign. O4a a O4b*, v tisku.

²⁵ RBMV IX., č. 108, s. 118.

²⁶ RBMV IX., č. 125, s. 130.

²⁷ RBMV IX., č. 124, s. 129–130. – K zástavní držbě Kladska Janem Opolsko-ratibořským viz ŠANDE-RA, M. *Dějiny Kladska od zástavy Janu II. Opavsko-ratibořskému po vznik hrabství*. In: WOLF, V. (ed.). *550 let Hrabství kladského 1459–2009 / 550 lat Hrabstwa Kłodzkiego 1459–2009. Kladský sborník, Supplementum 6*. Trutnov: Muzeum Podkrkonoší v Trutnově, 2009, s. 77–79.

²⁸ VOLKMER, F. – HOHAUS, W. (eds.). *Geschichtsquellen der Grafschaft Glatz. Bd. II. Urkunden und Regesten zur Geschichte der Grafschaft Glatz von 1401 bis 1500*. Habelschwerdt: J. Franke, 1888, s. 118.

²⁹ RBMV IX., č. 30, s. 60–61; č. 32, s. 62; č. 38, s. 66.

³⁰ RBMV IX., č. 34, s. 63–64. Spor a jeho řešení reflektuje kronika kladského kláštera; MROZOWICZ, W. (ed.). *Cronica monasterii canonicorum regularium (s. Augustini) in Glac. Wratislaviae*. Universitas Wratislaviensis, Institutum studiorum Silesiacorum et Bohemicorum, 2003, s. 11.

³¹ ŠMAHEL, F. *Husitská revoluce. Sv. II*. Praha: Univerzita Karlova, Karolinum, 1993, s. 94–97, 312–318; ŠMAHEL, F. *Husitská revoluce. Sv. III*. Praha: Univerzita Karlova, Karolinum, 1993, s. 7–18.

³² Ke zcizování majetku církve v českých zemích včetně neoprávněného zcizování viz KRAFL, P. *Dějiny církevního práva v českých zemích ve středověku*, s. 200–204. O zákonodárných opatřeních pražských a olomouckých biskupů proti napadání církevních majetků viz KRAFL, P. *Spoliatores bonorum*

Jak uvádí Kronika kladského kláštera, v době husitské revoluce klášter řeholních kanovníků sv. Augustina přišel o majetky ve středočeské vsi Kostomlaty pod Řípem a v neidentifikované vsi Lunky. V případě vsi Lunky kronika připomíná spory o majetky kláštera v Lunkách již pro období probošta Petra (1396–1403).³³ V kladské zemi, která byla součástí východních Čech, husitské myšlenky nenašly širší odezvu, i proto, že region byl v této době převážně německý.³⁴ Přesto děje probíhající v Čechách a negativismus vůči církvi mohly oslabit postavení kláštera a přispět k vyhocení postoje místní šlechty vůči němu.

Hlavní příčinou problematické situace kladského kláštera, která našla výraz v přípravě na právní spor, byly zřejmě spíše dlouhodobé neshody s kladskými many (kteří se ovšem do revoluce nezapojili). Neshody se týkaly hospodářské imunity (neoprávněných snah vybírat z majetků kláštera berni), okrajově jiných témat. Několikrát se během desetiletí konflikty objevovaly v souvislosti se vsí Šalejov (spor s fojtem, spor s držiteli patronátního práva ke kostelu a spor s obcí o daň z lesa). Neznamená to ovšem, že se právě jí týkaly možné kontroverze roku 1419. S těmito spory mohla naopak nepřímo souviset listina opavského vévody Jana z roku 1422, kterou je připomenuta jurisdikce konventu nad klášterním zbožím, tedy soudní imunita.

Edice

Prezentovaná edice představuje transkripci textu obou instrumentů, osobní jména a toponyma jsou, jak je obvyklé, transliterována. V edici jsou použity hranaté závorky [] pro komentáře editora nebo pro emendace provedené editorem (vsuvky). Tečkami jsou označeny nečitelné grafémy, každá tečka odpovídá jednomu grafému. Respektovány jsou grafické značky použité písařem při popisu pečeti, podobně i majuskulní písmo těchto popisů. Respektováno je členění na odstavce podle originálů listin. U transsumovaných písemností se odkazuje na příslušné edice těchto listin přímo v textu. Lokality, které se vyskytují v textu obou listin, jsou identifikovány na konci edice.

1.

29. září 1419. Kladsko.

Materna, syn Martina lékaře z Kladska, a Mikuláš řečený Naso, syn Jindřicha z Chojnówa, veřejní notáři, na žádost probošta a konventu kláštera řeholních kanovníků sv. Augustina v Kladsku transsumují čtyři listiny, totiž dvě listiny českého krále Václava IV. z 28. prosince 1408 (RBMV IX., č. 91 a 92), listinu českého krále Karla IV. z 29. srpna 1350

ecclesiasticorum et captivatores clericorum in Bohemian and Moravian Synodal Legislation. *Rivista Internazionale di Diritto Comune*, 2017, roč. 28, s. 239–251; KRAFL, P. Loupení či napadání církevního majetku a zajímání kleriků v českém a moravském církevním zákonodárství. *Sborník prací Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, řada společenských věd*, 2014, roč. 28, č. 2, s. 3–9.

³³ MROZOWICZ, W. (ed.). *Cronica monasterii canonicorum regularium (s. Augustini) in Glacz*, s. 12, 31. K vlastnictví Kostomlat ze strany kladské kanonie viz též KRAFL, P. Ves kláštera zaslíbená. Kostomlaty pod Řípem a řeholní kanovníci v Kladsku v období předhusitském. In: MIKULEC, J. – POLÍVKA, M. (eds.). *Per saecula ad tempora nostra. Sborník k šedesátým narozeninám prof. Jaroslava Pánka. Sv. I.* Praha: Historický ústav Akademie věd ČR, 2007, s. 79.

³⁴ FELCMAN, O. – GLADKIEWICZ, R. (eds.). *Kladsko. Dějiny regionu*. Hradec Králové–Wrocław–Praha–Kłodzko: Filozofická fakulta UHK, Polsko-Czeskie Towarzystwo Naukowe, Historický ústav AV ČR, Powiat Kłodzki, 2012, s. 97.

(*Diplomatarium*, č. 9) a listinu pražského arcibiskupa Arnošta z Pardubic z 22. března 1352 (*Diplomatarium*, č. 17).

Veřejný instrument Materny, syna Martina lékaře z Kladska, klerika pražské diecéze, a Mikuláše řečeného Naso, syna Jindřicha z Chojnówa, klerika vratislavské diecéze, veřejných notářů z autority císařské.

Orig. perg. Lat., Farní archiv v Kladsku, sign. A 4 b.

Reg. Volkmer, F. – Hohaus, W. (eds.). Geschichtsquellen der Grafschaft Glatz. Bd. II. Habelschwerdt 1888, s. 104 (podle orig.); Bretholz, B. (ed.). Geschichtsquellen der Grafschaft Glatz. Bd. VI/3. Glatz 1928, s. 32, č. 167 (podle orig.).

Lit. Sedláček, P. Příspěvek k notářským instrumentům veřejného notáře Materny. Historica Olomucensia 2020, roč. 59, s. 78, 80, 81, 85–86.

In nomine Domini Amen. Anno a nativitatis eiusdem millesimo quadringentesimo decimo nono, indicione duodecima, die vero penultima mensis Septembris, hora nonarum vel quasi in refectorio hyemali honorabilium et religiosorum virorum dominorum prepositi et conventus canonicorum regularum monasterii Montis sancte Marie in Glacz ordinis sancti Augustini Pragensis diocesis, pontificatus sanctissimi in Cristo patris et domini nostri, domini Martini, divina providencia pape quinti anno secundo, in nostrorum notariorum infrascriptorum ac testium subnotatorum presencia ad hoc vocatorum specialiter et rogatorum constituti personaliter venerabilis et religiosi viri domini Lucas prepositus, Henricus prior, Conradus procurator et Iohannes sacristanus, monasterii predicti officiales et professi quendam litteram pargamenalem sanam et salvam omniumque vicio prorsus carentem ostendebant in medium nostrum diligenter producentes et cuiuslibet nostrum officio super huiusmodi invocato singulariter tamen mei Materni Martini medici tenorem eius una cum interclusis littere eidem copiarum, exemplari et diligenter rescribi de verbo quod ad verbum auscultari, collacionari et comportare desideraverunt verum et auten[t]icius me pre aliis requirentes rogaverunt, quatenus huiusmodi tenorem cum suis insertis omnibus et singulis clausulis, punctis, articulis et capitulis littere prefate, prout in ea continerentur, collacionando fideliter in formam publicam redigerem sine fraude et dolo exemplificans, transsumptum seu unum quoddam tale conscriptum, quod a nonnullis notalibus viris puta vidimus appellatur, conficerem ac ingrossarem studiosius, eo quodam saltem modo et sub tali forma expediendi, quod eidem transsumpcio seu vidimus comportato exemplificatione debita et in formam redacto publicam uti moris est collacionato et certitudinaliter auscultato fides credula et tanta sit foret et esset adhibenda et adhiberi debeat ubilibet locorum plenaria et merito valeat quanta sine hesitatione adhibenda est, sic foret et esset littere originali, de qua utiliter intenditur, pro presenti nichil addendo penitus neque subtrahendo quitquam quod facti substanciam viciaret aut sensum neque summam inmutaret quovismodo, verborum seu intellectum viciaret in eadem, quia litteram talem et eandem nobis omissam, uti asseruerunt, non expediret interdum propter diversas causas pericula et viarum discrimina hinc inde monere per plurima loca adducere et in eisdem ostendere, quamquam hoc ipsum de necessitate. Etiam aliqui fieri deberet, tamen ad cautelam et ob temeritatem quarumdam personarum quam revera inferre possent, uti verisimiliter presumitur, neque est utile, quam potius ipsam tanto in loco ac tranquillo conservare

ille sani expedit et in illo sine offensa diligentius custodire, sed debitum officii per me suscepti adimplere cupiens quemadmodum teneor et veritati testimonium fideliter perhibere eandem litteram autenticam et regalem integram, sanam et nullatenus viciatam, petitioni et requeste honorabiliter atquiescens, mox et statim pretextu huiusmodi requisiconis et motivorum racionabiliter assignatorum manibus meis percepti et de ipsius tenoris transsumpcionem una cum aliis insertis eidem nec non et sigilli maiestatis regie ipsi littere appensi descriptione, quantum Deus administraverit, me ultroneus intromisi. Petita et optata limpidius exequendo est et enim littera sepedicta per serenissimum ac illustrissimum principem et dominum dominum Wenceslaum, Romanorum et Boemie regem, super incorporacione et libertatibus bonorum ipsis preposito et conventui monasterii antedicti generosius data et concessa, mediante qua ipse idem dominus rex ratum habens, consensuens approbando et autorizans manifeste confirmansque ratificando omnes empciones bonorum a quibusdam personis comparatorum, sicuti in eadem mentio sit. De talibus nominatim sigillum magnum videlicet maiestatis regie in se ipsam et in roboracione dependere hiis mediante pressula pargamentali rotunde figure de cera glauca et communi, in cuius quidem sigilli medio, prout aspicienti illud obicitur, apparet laudabilis ymago figurata aliquid admodum regis sedentis in folio maiestatis sue regalibus induti ornamentis et clenodiis circumscipati autenticis atque miris; nam ipsa ymago claret tamquam sedens super sede maiestatis regie dignitatis multum decorate exemplificata ac si turribus eminentibus et circumferenciis fenestralibus permodum fornicacioni transversaliter sustentancium columnas erectas firmata foret et constructa legaliter et pluribus intersticiis linealibus valde pulchre et iocalibus florizata, que sedes a dextris habet clipeum. In cuius medio videtur figura aquile extendentis alas ad volandum et a sinistris figura leonis erecti in altum pedes extendentis apparet. In clipeo secundo et in eiusdem equidem ymagine capite apparet corona regia consideratur in quam eciam eadem ymago quasi induta foret veste regali ornata et florizata legaliter ac si et in manu sua dextra super genu dextri pedis sustentata teneret sceptrum regale illud erigendo brachio saltem attracto pomumque, super cuius summitate apparet pulchra crux, probatur eciam tenere in sinistra manu et brachio attracto illud pomum eciam quasi insignum regalis potencie ac dignitatis erigit in altum. In medio autem dorsi eiusdem sigilli apparet cera rubea inpressa ipsi sigillo continens figuram aquile habentis duo capita extendentis alas ac si volaret et quasi super pectore eius intra alas consideratur figura leonis erecti cum capite et pedibus in altum tamquam foret quoddam secretum regium singulare circumferenciales vero littere sigilli eiusdem maiestatis titulum exprimentes sunt iste et in consimili quasi forma + WENZESL : DEI : GRACIA : ROMANORVM : REX : SEMPER : AVGVSTVS : ET : BOEMIE : REX :. Tenor autem littere sequitur in hec verba et est talis saltem in vulgari: „Wir Wenzlaw, von Gotes gnaden Romischer kunig, ... (28. Dec. 1408 Kladsko; RBMV IX., no. 91, p. 105) ... und des Romischen in dem drey und dreyssigsten Jaren.“ Alia vero littera michi eciam ad transsumendum presentata est per prefatos verisimiliter a prenominate illustrissimo principe domino Wenceslao, Romanorum et Boemie rege, data super libertacione et incorporacione cuiusdam allodii prope civitatem situati et a Mekwiczyne comparati atque concessa prescriptis scilicet preposito et conventui et monasterio antedicto integra sana et omni prorsus vicio carente cum sigillo huiusmodi maiestatis in substancia saltem pre descripto et eiusdem forme figure et cere omnimode et cum secreto innexo quemadmodum primum antea pre descriptum existit, scilicet dependens in cordula seritia mixtim ex filis glauci et

nigri coloris contornata. Quare ipsius descriptionem relinquo fore notam per precedentem notificationem eiusdem, quoque littere tenor de verbo ad verbum absque diminutionem et additionem in hec verba sequitur et est talis eciam in vulgari: „Wir Wenczlaw, von Gotes gnaden Romischer kunig, ... (28. Dec. 1408 Kladsko; RBMV IX., no. 92, p. 106) ... und des Romischen in dem drey und dreissigsten Jaren etc.“ Ceterum aliam litteram michi notario presentaverint producentes in medium nostrum datam per serenissimum principem et dominum Karolum, Romanorum et Boemie regem felicitis recordacionis, et concessam super incorporacione duorum iudicum seu scultetorum villarum districtus Glacensis puta Sweidlerdorff inferioris et Bertilsdorff habens sigillum maiestatis regie dependere in cordula ex filis mixtim rubei et flanei saltem in modum violarum colorum contornata dispositum omnimode et eiusdem forme et de cera communi sicut pre descripta sigilla excepto isto quodam in dorso eidem sigillo non est innexum aliquod secretum quemadmodum sigillis regis Wenceslai, scilicet quinque tantum bestigia pollicum eidem sunt inpressa per sigillatorem ideoque ipsius descriptionem relinquo notam fore eciam per precedentem notificationem. Attamen eiusdem sigilli domini Karoli littere circumferenciales titulum ipsius exprimentes sunt iste, ut sequitur et in consimili quasi forma: + : KAROLVS : DEI : GRACIA : ROMANORVM : REX : SEMPER : AVGVSTVS : ET : BOEMIE : REX. Tenor autem littere sequitur in hec verba: „Karolus, Dei gracia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex, ... (29. Aug. 1350 Hradec Králové; *Diplomatarium*, no. 9, pp. 44–46) ... et aliis quampluribus baronibus regni predicti, fidelibus nostris, testibus ad premisa.“ Insuper unam aliam litteram in medium producentes ostederunt integram, sanam et omni prorsus vicio carentem pergamentalem datam per reverendum in Cristo patrem dominum Arnestum, felicitis recordacionis olim archiepiscopum Pragensem primum, super fundacione et erectione monasterii antedicti canonicorum regularium Montis sancte Marie in Glocz et super eiusdem monasterii bonorum dotacione et reliqua, ut infra in ipsius serie lucidius patebit, sigillatam duobus magnis sigillis, quorum primum sigillorum de cera rubea albe cere est inpressa, in cuius sigilli medio figura quasi unius episcopi sedentis sub cyborio in cathedra fulciti apparatu pontificali manu dexteram erigens duobus digitis elevatis, quasi benediceret, et in manu sinistra baculum cum cruce erecta, quasi signum archiepiscopale tenens apparebat, ad cuius ymaginis sinistram clipeus triangularis est, in cuius medio figura quasi unius equi habentis duos pedes ad cursum velorem dispositas apparet et a sinistris similiter clipeus triangularis habens quasi unum tractum per medium clipei videbatur et in circumferencia ipsius sigilli hec littere legebantur: S · ARNESTI · DEI · GRA · ARCHIEPI · SCE · PRAGENSIS · ECCLE · In dorso vero eiusdem sigilli quoddam secretum est impresum mediante cera rubea duas continens ymages, et prima earum revera est ad disposicionem ymaginis resurreccionis Iesu Christi designanter figurata et in manu sinistra vexillum tenere apparebat et dexteram manu elevans, quasi benedictionem faceret, duobus digitos extendendo iunctos habere considerabatur, sed secunda ymago figurata certe ad similitudinem ymaginis Marie Magdalene existit inter duas figuratas arbores geniculando et manus coniunctas ad modum oracionis elevando extendens, reparitur habere et in circumferencia dicti secreti littere continentur huiusmodi: · SIGILLVM : SECRETI MEI : Secundum vero sigillum rotundum erat de cera alba et communi habens vise quoddam figuratum ad campanilem fenestralibus in alto performatum, in cuius vertice crux erigit katheractarum sigilli eciam presencium existens, inter quas quidem columnas due ymages figurate stantes apparebant, quarum certe prima ymago figurata existit ad

formam episcopi stantis apparatu pontificali et decorati in manu dextra baculum pastora-
lem tenendo, super cuius capite tamquam informare testudinis ecclesie tales littere expri-
mebantur contente: · S · ADALBERTVS : Secunda vero ymago in forma ducis armati est
figurata, gladium et clipeum infernis oblongum, manu in sinistra appareus tenere super
cuius capite tamquam in fornice testudinis ecclesie sunt tales littere figurate: · S · WEN-
CESLAVS · Littere vero circumferenciales erant huiusmodi: SANCTA · : · PRAGENSIS :
ECCLESIA : Tenor vero littere, de quo superius fit mencio, est talis et sequitur in hec
verba: „In nomine Domini Amen. Arnestus, Dei et apostolice sedis gracia sancte Pragensis
ecclesie archiepiscopus, ... (22. Mart. 1352 Pragae; Diplomatarium, no. 17, pp. 82–86)
... Datum Prage anno Domini millesimo trecentesimo LII die XXII mensis Marcii.“ Super
quibus omnibus et singulis prenominatus dominus Lucas prepositus et ceteri prenominati
concanonici regulares sui et conventus nomine hoc presens rogaverunt a me notario pub-
lico infrascripto fieri transsumptum seu publicum instrumentum alias vidimus a quamplu-
ribus personis notabilibus appellatum. Acta sunt hec omnia et singula preliberata anno,
indicione, die, mensis, hora, loco et pontificatus quibus supra, presentibus discretis et
honorabilibus viris Iohanne Schewen, Phlug de Glacz, Yvone de Glacz, studentum Craco-
viensis universitatis, clericis Pragensis diocesis, et Nicolao illuminatore, diocesis Wratisla-
viensis clerico, testibus fidedignis ad premisa vocatis specialiter et rogatis.

Et ego Maternus, natus olim Martini medici de Glacz, Pragensis diocesis, publicus auc-
toritate imperiali notarius, predictarum litterarum ostensionem, exhibicionem nec non
omnibus aliis et singulis premissis dum sic, ut premittitur, fierent et agerentur una cum
prenominatis testibus atque Nicolao dictus [*sic!*] Nazo, olim Henrici de Haynow, publico
notario subscripto et coassumpto, presens interfui eaque omnia et singula una cum subno-
tato notario sic fieri vidi et audivi, manuque mea propria conscripsi, copiavi et exemplavi,
collacionando et comportando transsumpsi nichil addendo nec minuendo, quod sensum
viciaret seu intellectum vel substantiam immutaret una cum sigillorum maiestatis regie et
reliquorum, ut premittitur, descriptione et in hanc formam publicam redegi. Signo quoque
et nomine meis solitis et consuetis fideliter consignavi rogatus et requisitus in fidem et
testimonium omnium premissorum.

Et ego Nicolaus dictus Naso, quondam Henrici de Haynow, Wratislaviensis dyocesis, pub-
licus auctoritate imperiali notarius, litterarum predictarum autenticarum presentacioni, osten-
sioni et percepcioni per manus Materni, olim Martini medici de Glacz, notarii publici pre-
scripti et subscripti, nec non tractatibus atque gestibus prenarratis, cunctisque aliis antescritis
accionibus et singulis premissis dum sic fierent et agerentur una cum prenominatis testibus
presens interfui cuncta et singula preordinata et infracto sic fieri, vidi et audivi atque per pre et
subscriptum Maternum, notarium publicum, quandam collacionem ac debita comportacione
conscribi debere et in hanc formam publicam redigere et transsumptum seu vidimus presens
conficere reperi cum studiosa maiestatis regie et aliorum sigillorum descriptione diligentius
consideravi, presentem quoque formam publicam seu transsumptum aut vidimus secundum
alias personas nobiles appellatum in omnibus suis clausulis et punctis singulis quod articulis
de verbo ad verbum sine addicione et diminucione saltem immutante scribendam sensum
necque intellectum viciante probavi cum litteris originalibus omnimode concordare ideoque
presentem publicam formam et transsumptum nomine ac signo meis solitis et consuetis stu-
diosius consignavi rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium premissorum.

Diplomatarium = Krafl, P. – Blechová, L. (eds.), Sedláček, P. (coop.). Diplomatarium monasterii Glacensis canonicorum regularium sancti Augustini ab anno 1350 usque ad annum 1381. Brno: Středoevropské centrum slovanských studií, 2018

2.

13. prosinec 1419. Kladsko.

Materna, syn Martina lékaře z Kladska, veřejný notář, zaznamenává jmenování prokurátorů probošta a konventu kláštera řeholních kanovníků sv. Augustina v Kladsku.

Veřejný instrument Materny, syna Martina lékaře z Kladska, klerika pražské diecéze, veřejného notáře z autority císařské.

Orig. perg. Lat., Farní archiv v Kladsku, sign. A 12 i.

Pečeti Lukáše, probošta konventu řeholních kanovníků v Kladsku, a konventu téhož kláštera na pergamenových prouzcích (ztraceny).

Na dorsu čtyři záznamy gotickou kurzívou z let 1420, 1428, 1441 a 1451: Monasterii et heredes CCCCXX. ... per Cristianum negavit eorum votum et sigilla et dicet contra ad VIII die Mercurii penultima Februarii. – CCCCXXVIII. Item in consistorio hora terciarum dominorum Henricus Grotkow substituit ... magistrum ... ad omnia prout ipse habet in ... presentibus consistorii decrevitur restitucio originalis, retentis copiis apud acta et facta collacionem, Lune secunda Augusti. – Item apprehendit residuum dominum Petrum, prepositum Saczensem, et fratrem Andream, conversum eiusdem monasterii professum [sic!], in testes ad recognoscendum sigilla huic littere appensa, qui duxerunt per iuramentum, duxerunt illorum, quorum esse dicuntur; decrevitur restitutionem originalium retentis copiis apud acta Mercurii XV Septembris. – XLI°. Item Lune tercia mensis Iulii hora terciarum in domo prepositure sancti Egidii dominus Henricus Grotkaw, prepositus canonicorum regularium in Glacz, substituit Nicolaum Luban ad omnia, prout ipse habet in mandatis procuratori Georgio Kochfalo, prepositi [sic!] sancti Egidii, et Nicolai sacristano ibidem. – L primo. Item Saturni die XXVI^{ta} mensis Iunii hora primarum dominus Heinricus Grotkaw, prepositus canonicorum regularium monasterii beate Marie Virginis in Glacz, substituit magistrum Reinhardum Mervere [?] citra revocationem aliorum procuratorum ad omnia prout ipse habet in mandatis revocantes articulum aut unius oscium ecclesie Wratislaviensis presentis venerabili et discretis viris dominis Sigismundo Atcze, licenciato in decretis, preposito Legnicziensi, Iohanne Andree, vicario Wratislaviensium ecclesiarum, et Symone Kephilperger, familiario domini Iohannis D ... prepositi Wratislaviensis.

Reg. Bretholz, B. (ed.). Geschichtsquellen, Bd. VI/3, s. 33, č. 168 (podle orig.).

Lit. Sedláček, P. Příspěvek, s. 78–82, 86.

In nomine Domini Amen. Sub anno nativitatis eiusdem Domini millesimo quadringentesimo decimo nono, indiccione duodecima, die vero tercia decima mensis Decembris, hora terciarum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Cristo patris et domini nostri domini Martini, divina providencia pape quinti, anno secundo, in refectorio hyemali honorabilium et religiosorum dominorum Luce prepositi et conventus canonicorum regularium monasterii Montis sancte Marie in Glacz ordinis beati Augustini diocesis Pragensis in mei notarii publici infrascripti et testium subscriptorum presentia et ad hoc vocatorum specialiter et

rogatorum constituti personaliter honorabilis et religiosi domini Lucas, prepositus pre-nominatus, Henricus Grotkaw prior, Nicolaus Pellificis, Erhardus, Conradus, provisor domus, Paulus, Sigismundus, Iohannes sacristanus, Matheus, Iacobus, Iohannes et Iacobus presbiteri nec non Iohannes et Mathias dyaconi, simul professi, et propter subscriptam constitutionem faciendam, solito more ad sonum campane conventualis congregati et capetulariter [*sic!*] pro se et toto eorum conventum atque nomine monasterii ipsorum prenominati ac pro eodem, coniunctim et divisim, omni modo, forma, via iuris et causa, quibus melius et efficacius fieri potuit et debuit, fecerunt, constituerunt, creaverunt et sollempniter ordina-verunt honorabiles et religiosos concanonicos regulares ex ipsis suprascriptis, scilicet dominos Henricum Grotkaw priorem et Conradum provisorum domus tunc presentes et onus huiusmodi syndicatus et procuracionis in se sponte et ultroneus suscipientes, et religiosos viros eciam concanonicos regulares monasterii predicti et dominos fratres Nicolaum Vogil, Blasium de Frankinstein et scientificum virum magistrum Cristianum, advocatum consistorii Wratislaviensis.

Absentes tamquam presentes omnes insolidum in ipsorum ac cuiuslibet eorum et dicti monasterii ipsorum et bonorum suorum omnium veros et legitimos syndicos et procuratores ita, quod non sit melior condicio occupantis, scilicet quod per unum ipsorum inceptum fuerit, per alium vel alios prosequi valeat, mediari et finiri, actores, factores et nuncios speciales et generales sic, quod specialitas non deroget qualitati nec econtrario in omnibus et singulis ipsorum et dicti monasterii et singularum personarum ipsius et bonorum suorum causis, litibus et controversiis, quas habent seu habituri sunt et erunt cum quibuscumque personis ecclesiasticis vel secularibus, religiosis vel mundanis, cuiuscumque status, gradus, dignitatis, ordinis aut preeminencie sive condicionis extiterint, coram quocumque seu quibuscumque iudice vel iudicibus ordinariis vel extraordinariis, a sede apostolica delegatis vel subdelegatis, conservatoribus vel subconservatoribus, datis vel dandis, deputatis sive deputandis, dantes et concedentes predictis ipsorum syndicis et procuratoribus plenum et speciale mandatum, liberam ac omnimodam potestatem agendi et facultatem ipsorumque et dicti monasterii iura et bona singula defendendi, libellum sive libellos ac quascumque alias petitiones summarias dandi et offerendi et oblati ex adverso recipiendi, litem seu lites contestandi et per adversam partem contestari videndi, iuramentum de calumpnia vitanda et veritate dicenda seu cuiuslibet alterius generis iuramentum in animas ipsorum constituendum prestandi et prestari videndi, ponendi et articulandi, poni et articulari videndi, posicionibus et articulis partis adverse respondendi et suis per adversam partem responderi petendi, testes, instrumenta, litteras, privilegia, iura, munimenta seu quevis alia probacionum genera in modum probacionum producendi et audiendi et ipsa producta in formam publici documenti redigi et transsumi petendi, producta ex adverso inpugnandi et reprobandi, dilaciones ad producendum testes et alias quascumque eciam cum sollempnitate iuris sive legali petendi et optinendi, testes adverse partis iurare videndi et in eos et in eorum dicta dicendi, excipiendi, replicandi, duplicandi, triplicandi et cum sollempnitate iuris quadruplicandi, crimina defectos et excommunicationum sententias hominis sive iuris obiciendi ac opponendi, beneficium absolucionis a quibuscumque sentenciis hominis sive iuris ac restitutionis in integrum simpliciter vel ad cautelam incidentaliter et principaliter petendi et obtinendi, copias quarumcumque litterarum tam sub manu publica, quam sub manu privata ac transsumpta quecumque necessaria in iudicio et extra fieri petendi et conficiendi, protestacionis quascumque utiles et necessarias faciendi nec non allegandi et in

causa seu causis concludendi et concludi petendi, interlocutorias et diffinitivas sententias quascumque ferri petendi et audiendi et ab eis et a quolibet alio gravamine comminato, illato vel inferendo appellandi et provocandi, appellaciones petendi et recipiendi, appellacionem seu appellaciones quascumque interponendi, intimandi, insinuandi, notificandi et prosequendi, expensas declarandi et taxari petendi et super ipsis iurandi, unum vel plures syndicum vel syndicos procuratorem vel procuratores loco ipsorum coniunctim aut cuiuslibet eorum divisim constituendi et substituendi, sive ipsi fuerint presentes, sive etiam in aliquo casu absentes, utpote quandocumque et quicumque ipsorum propter discrimina viarum seu pericula alia quecumque et ob prolixitatem vie vel difficultatem imminens aut reliqua impendimenta, que evenirent, qualiacumque forent et incommoda, ipsorum aliquis vel nullus adesse valeret commodose, quia diversi sunt eventus belli, extunc prout exnunc volunt omnimode antescrupti constituentes et efficaciter decreverunt concludentes sive hoc fiat de iure, de facto seu consuetudine aut concessione aliqua in posterum favorabilius approbanda et admittenda, prout per presencia ordinant manifeste et decernunt, quod quantumcumque et quocienscumque hoc ipsum et tale negocium oportum fuerit et necessitas requirit inevitabilis etiam in curia Romana vel extra curiam Romanam et ubicumque locorum se huiusmodi obtulerit casus, prenominati concanonici regulares et professi monasterii antedicti constituti syndici aut eorum aliquis plenarie, possetenus et auctoritative mediante, isto presente ipsorum constituencium et constitutorum, mandato publico in ipsorum aut in eorum alicuius absentia personali in propinquis sive remotis partibus, locis, civitatibus, castris, opidis aut villis alium vel alios syndicum vel syndicos procuratorem vel procuratores constituere vel substituere possunt et debent coniunctim sive divisim et quilibet eorum potest et debet sine quarumlibet personarum contradiccione et impedimento, ita sane ymmo etiam quandocumque et quicumque nunciorum, magistrorum sive advocatorum seu notariorum vel simplicium quelibet aliarum personarum hoc presens ipsorum mandatum sub manu publica confectum seu quodcumque aliud hinc saltem in tenore similiter per omnia et ipsorum constituencium sigillis propriis istis puta sub appensis fideliter roboratum, de ipsorum tamen constituencium et constitutorum voluntate expressa scriptotenus seu oretenus aut literatorie cognita et scita habuerint vel habuerint legitime et canonicè, sine dolo et fraude atque illud presens sive aliud hinc simile quemadmodum premititur et ipsorum constituencium et constitutorum ex parte et nominibus coram quocumque iudice, prout ante narratur, in curia aut extra curiam Romanam vel alibi in quocumque consistorio seu alio quovis loco exhibuerit sive exhibuerint, produxerit vel produxerint sive obtulerit vel obtulerint et ostendetur, ille aut illi sunt, censentur et existunt seu est, censetur et existit, ipsorum syndicus vel syndici, procurator vel procuratores constituti aut substituti aut constitutus vel substitutus ac si essent ipsi constituentes seu constituti concanonici regulares prenominati syndici presentes et constituerent aut ipsorum aliquis foret presens et constitueret, vigorem habere debet huiusmodi ordinacio prescripta et presencium exhibicio manifesta ex eo et pro eo, qui a nomina propria sive cognomina venerabilium dominorum sive scientificorum virorum magistrorum, advocatorum, notariorum vel quarumlibet aliarum personarum in consistoriis sive intra vel extra curiam Romanam practicancium, ipsis constituentibus seu constitutis syndicis prenomnatis et procuratoribus sunt ignota propter incertam et raram execucionem prelibatorum singulorum. Ideoque petunt et cupiunt talia expressa in omnibus suis punctis, capitulis et clausulis et singulis articulis favorabiliter admitti, sive hoc fiat de iure aut de facto seu de consuetudine vel ex benigna

interpretacione dilacionis amicabilem vel saltem negocium causarum seu litium emergentium et controversiarum in suspenso teneatur, generosius tam diu, donec ipsi constituti vel aliquis eorum adesse poterit personaliter et specialius constituere aut personaliter comparere eiusdem et quemlibet eorum revocandi et onus procuracionis et syndicatus huiusmodi in se reassumendi tocien, quociens ipsis visum fuerit et videbitur expedire, et generaliter omnia alia et singula faciendi, agendi, gerendi et exercendi et supplendi, que in premissis et circa premissa necessaria fuerint seu etiam quomodolibet opportuna et que ipsimet constituentes facerent aut facere et exercere possent et supplere, si premissis omnibus et singulis personaliter interessent, eciam si mandatum exigant magis speciale ratificantes, nichilominus omnes et singulos actus, qui in posterum per constitutos vel eorum substituendos teneri deberent et servari in omnibus et singulis ipsorum et dicti monasterii causis coram quocumque iudice et alias ubicumque iam factos, tentos et servatos, ac si per ipsos constituentes personaliter teneri deberent et servari vel tenerentur et servarentur vel tenti facti et servati fuissent, suppleant quoque omnem defectum, negligenciam et insufficienciam per presenciam, qui vel que in premissis vel circa premissa occurrerent et fieri possent aut per aliquem obici et committi ac si essent presentes. Promiserunt denique michi notario publico infrascripto sollempniter stipulanti et recipienti vice et nomine omnium et singulorum, quorum interest vel intererit, se ratum, gratum atque firmum perpetuo habituros, quidquid per dictos ipsorum concanonicos regulares et professos syndicos et procuratores aut eorundem substitutos seu substituendos actum fuerit et factum seu procuratum est, hactenus in premissis omnibus et singulis et quolibet premissorum aut in futurum contigerit quolibet procurari volentesque dictos ipsorum syndicos et procuratores cum substitutis et substituendis ab omni onere satisfaciendi relevare, asstringunt se insuper iudicio sisti et iudicatum solvi in omnibus clausulis atque punctis quemadmodum fieri debent sub rerum suorum omnium et dicti monasterii mobilium et immobilium, obligacione pariter et hypotheca. Super quibus omnibus et singulis predicti constituentes suis ac dicti monasterii nominibus sibi per me, notarium publicum infrascriptum, confici, pecierunt unum aut plura publicum seu publica instrumentum vel instrumenta et ad maiorem certitudinem seu evidenciam premissorum caucionarem dicti prepositus et conventus presens hoc publicum instrumentum sigillis eorum iusserunt diligencius communiri. Acta sunt hec anno, indiccione, die, mense, hora, pontificatus et loco quibus supra, presentibus honorabilibus et discretis viris domino Iohanne Molare, altariste in Grecz Pragensis diocesis, et Bartholomeo Schrom, clerico Wratislaviensis diocesis, et aliis quampluribus testibus fidedignis ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

Et ego Maternus, natus olim Martini medici de Glacz, Pragensis diocesis, publicus auctoritate imperiali notarius, prenominatorum concanonicorum et syndicorum seu procuratorum constitucionem et ordinacionem, ratihabicionem, peticionem favorabilem et defectuum et negligenciarum, si huiusmodi invenirentur, supplecionem nec non omnibus aliis et singulis premissis, dum sicut premittitur, fierent et agerentur, una cum prenominati testibus presens interfui eaque omnia et singula sic fieri, vidi et audivi et in hanc formam publicam manu mea propria conscribendo redegi, signo et nomine meis solitis et consuets una cum appensione sigillorum dictorum dominorum prepositi et conventus monasterii antenominati diligencius consignavi, rogatus in fidem et requisitus in testimonium singulorum ac omnium premissorum. Constatque michi notario suprascripto de spacio interlineali obmisso et vacuo

relicto propter advocatorum et procuratorum constituendorum nomina propria conscribenda et est nova linea a principio descendendo.

Identifikace lokalit z latinských instrumentů (neuvádíme sídelní města království)

Bertilsdorff – Starkov, Pertoltov / Alt-Batzdorf, Altbatzdorf, ves ve východních Čechách v kladském regionu (dnes Starków v Polsku)

Frankinstein – Frankenstein, Frankenštejn, město ve Slezsku (dnes Ząbkowice Śląskie)

Glacz, Glocz – Kladsko, královské město ve východních Čechách, v regionu Kladska (dnes Kłodzko v Polsku)

Grecz – Hradec Králové, královské město ve východních Čechách

Grotkaw – Grodków, město poblíž Opole ve Slezsku

Haynow – Chojnów, město poblíž Lehnice ve Slezsku

Legnicziensis – Lehnice (polsky Legnica), město ve Slezsku

Saczensis – Sadská, město u Nymburka

Sweidlerdorff inferior – Dolní Štívnice, Šalejov / Nieder-Schwedeldorf, Niederschwedeldorf, ves ve východních Čechách v kladském regionu (dnes Szalejów Dolny v Polsku)